

KDE alkalmazások (5. rész)

KDirStat – Könyvtárak statisztikái

Mindig szerettem volna tudni, hogy az 50 GB-ot kapacitású /home könyvtárban miért fogy el a hely pillanatok alatt. Visszagondolva a régi „szép” időkre – amikor 20 MB-ot volt a teljes merevlemezem mérete, azon sem volt túl sok szabad hely. Mintha Murphy egyszer mondta volna, hogy „ami hely megtölthető, az meg is telik”. De mivel?

A fenti problémát egy rutinos UNIX felhasználó a `du` parancs segítségével oldaná meg, amelyet megfelelően felparaméterezve hamar kiderítheti, hogy melyik alkönyvtár terjeszkedett el galád módon – helyet nem kímélve – a merevlemez felületén. Kevésbé rutinos felhasználóknak a *KDirStat* programot javaslom, amely mindegyik grafikus felületen és egy szép ábrát mellékelve képes.

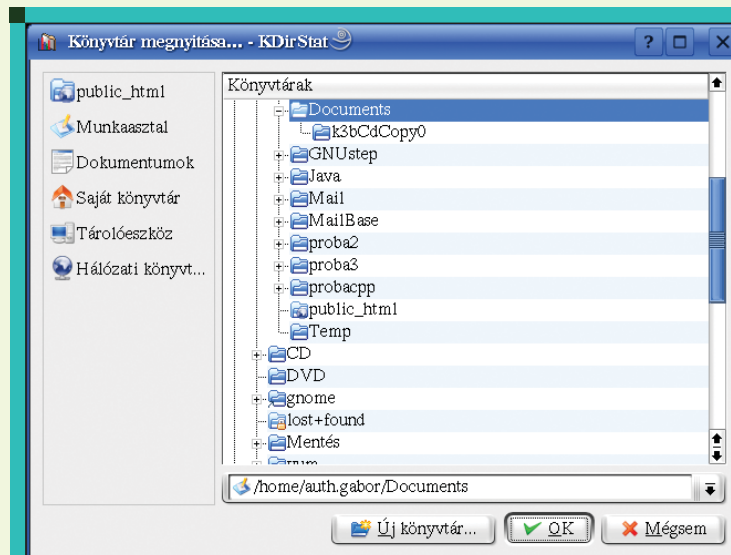
Ez a program nem része a KDE terjesztésnek, viszont a legtöbb disztribúció tartalmazza a feltelepíthető programok között. Ha ennek ellenére nem találják meg, akkor a <http://kdirstat.sourceforge.net/> oldalon is megtalálhatjuk.

A feltelepült programot általában a *Rendszer -> Fájlrendszer -> KDirStat* menüpontban találjuk, ha mégsem, akkor parancsként a `kdirstat` nevet kell beírni. Első dolgunk azon könyvtár kiválasztása, amelytől kezdve a foglalt helyet fel szeretnénk deríteni (1. ábra).

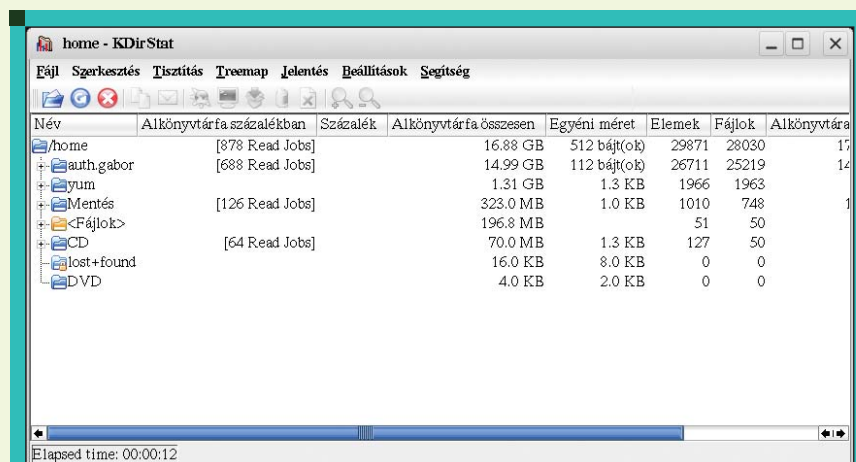
Ez alapesetben a *Documents* mappa, amely helyett kiválaszthatjuk például a */home* könyvtárat, ha erről szeretnénk információkat kapni.

Az *OK* gombra kattintva a program nekigyürkőzik, és állományról-állományra, illetve alkönyvtárról-alkönyvtárra járva felderíti a megadott könyvtár alatti elfoglalt helyeket (2. ábra).

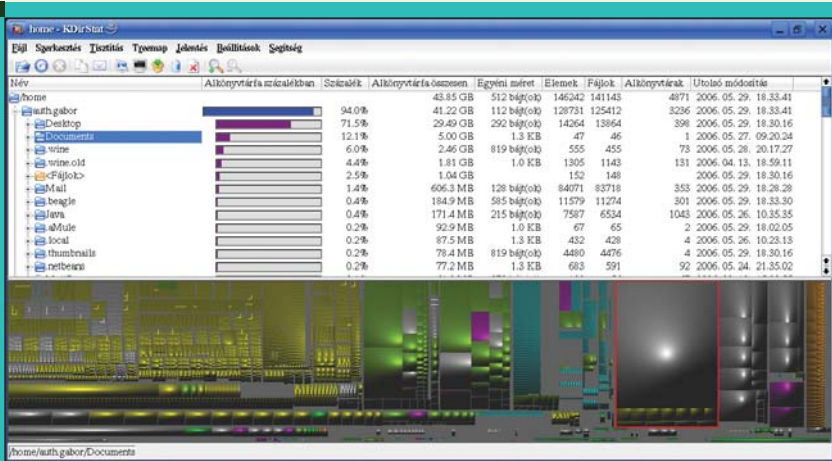
Ez a fájlok méretétől és számától függően akár több perc is lehet.

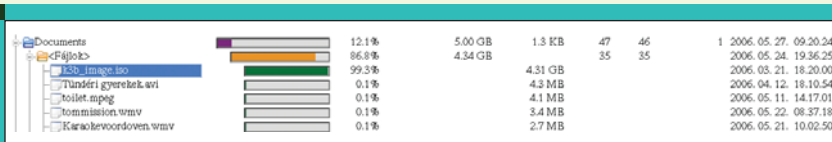
1. ábra A gyökérkönyvtár kiválasztása

2. ábra Keresés

3. ábra A keresés eredménye

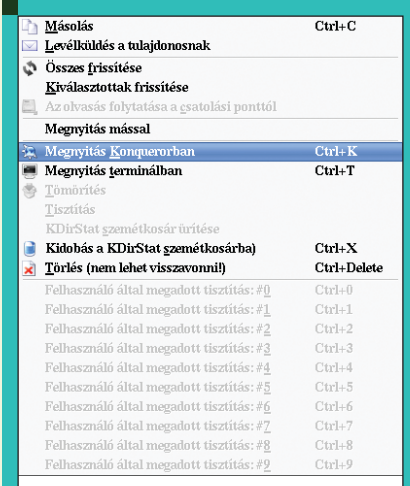
4. ábra Micsoda feledékenység!

A keresés végén kapunk a kiválasztott könyvtár alatti alkönyvtárakról egy elfoglalt hely szerint csökkenő sorrendbe rendezett listát az alkönyvtárakról és állományokról. A program ezen része teljesen azonosan működik, mint a

```
du -max-depth=1 /home
```

program kimenete, a lényeg az alább található grafikán van (3. ábra). Rögtön leolvasható a listáról, hogy a 43 GB-ot foglalt területből 41 GB-ot én használok el olyan dolgokra, amelyeket már régen elfelejtettem. Első pillanatokban egy kusza összevisszaságot látunk a program alsó részén lévő grafikán, amelynek egy-egy egybefüggő téglalapja

egy-egy állományt reprezentál. Ha kiválasztunk egy ilyen nagyobb állományt, vagy könyvtárat, akkor láthatjuk, hogy azt vörös vonallal veszi körül a program. Szinte vonzza az egeremet az a nagy egybefüggő terület, ami a jobb szél felé található és a hely tizedét biztos elfoglalja. A szép nagy területre kattintva a program kibontja a hozzá tartozó könyvtárakat és megmutatja (4. ábra), hogy egy március vége óta változatlan DVD ISO okoz közel 4.3 GB-nyi felesleges foglaltságot. Ha jobb gombbal kattintunk a kérdéses állományon, akkor különféle műveleteket tudunk végezni (5. ábra). A legtöbb állományt meg tudjuk nyitni a Konqueror

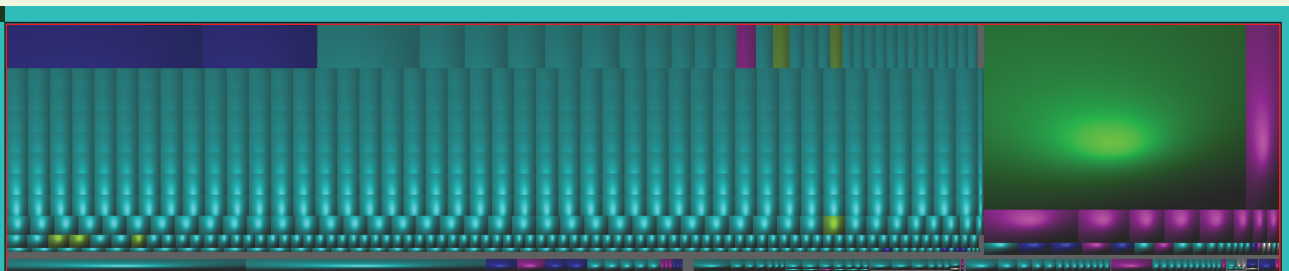

5. ábra Mivel nyissuk meg?

segítségével, amely majd meghívja az állomány kezeléséhez szükséges programot, ha nem képes azt önmaga kezelni. ISO állományokhoz a K3b program van rendelve, amellyel képesek leszünk a kiválasztott ISO-t CD/DVD-re írni.

(ISO állományt a Kiso programmal is, amelyről egy későbbi cikkben lesz több szó.)

Ha eldöntöttük, hogy nem kell a kérdéses állomány, akkor az 5. ábrán látható menüből egy szimpla egérgattintással ki tudjuk törölni. Ha nem találunk túl nagy méretű állományokat, csak sok kicsit és még több aprót, akkor érdemes a program felső részén lévő fa struktúrában megkeresni azokat az állományokat, amelyekre nem biztos, hogy szükségünk van. Ha belemászunk ebbe a fa struktúrába, akkor a program ikonsorában aktív lesz a két nagyítót formázó ikon, amelyek közül egy egyikkel az alsó grafikába szintenként bele tudunk nagyítani, a másikkal pedig egy szintet feljebb lépni (6. ábra).

6. ábra Nagyítás

Ha belenyitunk egy ilyen kiválasztott könyvtárba, akkor láthatunk olyan nagyobb állományokat, amelyek a teljes foglaltsághoz képest elenyésző méretűek, viszont magában a könyvtárban gyanúsán feleslegesnek tűnnek. A 6. ábrán jobbra látható szép nagy zöldes terület például a *PovRay* cikkekhez tartozó képeket tartalmazta egy állományba csomagolva, már le

is töröltem. A program egyik előnye, hogy a különféle állomány típusokat különféle színnel jelöli, az előbbieken kitorölt fájl egy *.tar.gz* volt, a sok ki apró fájl képeket tartalmaz, a néhány lilás pedig *OpenOffice.org* dokumentumokat. Nagyobb rendszereken használható a program levélküldés funkciója, amelyre rákattintva a kiválasztott fájl tulajdonosának tudunk

egy sablonlevelet küldeni (7. ábra), hogy legyen kedves a megadott állományt eltávolítani, mert sok helyet foglal.

A program remekül illeszkedik a *KDE* többi programja közé, remélhetőleg nemsokára bekerül a belső körbe, vagyis az „alaprendszer” része lesz, így különösebb nehézségek nélkül megtalálhatjuk és használhatjuk bármilyen telepített rendszeren.

■ 7. ábra Levélküldés

Auth Gábor
(auth.gabor@enaplo.hu)

Egy pécsi középiskolában informatikát és programozást oktat.

Tíz éve botlott először a UNIX rendszerekbe, 7 év Linux használat után kapta el a FreeBSD lázat, amiből máig nem tudott kigyógyulni.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

KDE projekt oldala –
<http://www.kde.org>

